

Posudek rigorosní práce

Autor práce: Mgr. Petr Č e r n i c k ý

Název práce: Kárná odpovědnost advokáta a kandidáta advokátského v letech 1872 –1938

Autor posudku: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Mgr. Petr Černický si jako praktikující advokát zvolil téma, které je jeho povolání blízké. Jeho rigorózní práce je přitom prvním monografickým zpracováním tématu, které bylo pro období let 1872-1938 v české právněhistorické literatuře dosud zpracováno pouze ve formě dílčích sond. Práce je přitom svým způsobem „nultým dílem“ Sbírkky kárných rozhodnutí, vydávané formou zvláštních čísel Bulletinu advokacie Českou advokátní komorou. Dovoluji si předjímat, že takto zpracované téma bude přínosem i pro dnešní kárnou praxi, a osobně bych uvítal, kdyby rigorózní práce Mgr. Petra Černického byla publikována.

Autor práci rozdělil kromě předmluvy, úvodu a závěru do tří částí, věnovaných historickému vývoji advokacie v letech 1848-1938, kárné odpovědnosti advokáta a kandidáta advokátského podle disciplinárního řádu z roku 1872 a konečně významným disciplinárním rozhodnutím zejména z let 1905-1937. Petr Černický vycházel především z tištěných pramenů, a to zejména z *Ústředního věstníku advokátní komory v království Českém*, resp. *Ústředního věstníku advokátní komory v Čechách*, prošel však i časopis *Právník*, vycházel z české i zahraniční literatury o dějinách advokacie, přičemž se pochopitelně zcela správně zaměřil na poměry rakouské.

Výsledkem Černického bádání je informačně velmi bohatá práce, která přesahuje svojí úroveň požadavky na práci rigorózní směrem k práci dizertační. Autor zvolil nejen metodu popisnou, ale především analytickou, jednotlivá rozhodnutí nejen přdestřel, ale též je rozebral a okomentoval, a to nejen z pohledu dobového advokátního práva, ale i komparatisticky s advokátním právem dnešním. V závěru pak autor vyslovuje názor, že *„autoři disciplinárního řádu by byli jistě potěšeni, kdyby věděli, že disciplinární řád bude aktuální i téměř 150 let od jeho platnosti a dá základ pro současné kárné řízení“*, zároveň však upozorňuje na to, že *„rozhodně však kárné řízení zcela nekopíruje tehdejší disciplinární řízení a mezi tehdejší a současnou právní úpravou jsou tedy patrné rozdíly“*, přičemž podrobně podává odlišnosti a hodnotí též dnešní právní úpravu kárného řízení.

Práce je psána čtivě, výbornou češtinou se znalostí právnické terminologie, po formální stránce splňuje všechny náležitosti. Autor prokázal, že ovládá techniku předepsanou pro vědecké publikace.

Těžiště rigorózní práce je dle mého názoru ve třetí části, věnované jednotlivým disciplinárním rozhodnutím. Zde Petr Černický liší porušení povinnosti povolání a povinností vůči stavu. Lze si tak učinit závěr, že řada skutků, jichž se chybující advokáti dopouštějí, je typická a zůstává stejná ve všech časech. Oproti dnešní kárné praxi se mi jeví, že daleko větší důraz byl v minulosti kladen na stíhání povinností vůči stavu, tedy důstojnosti advokátního stavu. Některé skutky, jako například reklama, by naopak dnes nebyly kárným proviněním.

Předložená rigorózní práce je přínosem pro dnešní praxi, zároveň je pevným východiskem pro další právněhistorické bádání. Nabízí se tak obdobná analýza disciplinární praxe Moravské advokátní komory či Slezské advokátní komory, pro dobu před vznikem samostatného státu pak i podrobnější pohled na disciplinární praxi advokátních komor rakouských. Navázat mohou jistě i ti, kdož při zpracovávání regionálních dějin advokacie procházejí osobní spisy advokátů v historické matrice České advokátní komory a narážejí občas na archivní materiály, vzniklé činností disciplinární rady. Bylo by proto užitečné, kdyby Petr Černický následně přiblížil svoji práci i na tradiční Konferenci o historii advokacie.

Osobně bych rád kolegovi pogrataloval k vynikající rigorózní práci, která je důstojným završením jeho pečlivého mnohaletého studia dané problematiky.

Pro obhajobu navrhuji, aby byla diskutována témata:

- 1) Zásady disciplinárního statutu z r. 1872 a disciplinární právo procesní.
- 2) Porovnání disciplinárního statutu a dnes platné právní úpravy.
- 3) Vybrané typické příklady disciplinárních provinění.
- 4) Raritní případy disciplinárních provinění.
- 5) Směry dalšího bádání.

Lze pak shrnout, že rigorózní práce Mgr. Petra Černického obsahuje původní výsledky, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu.

S ohledem na uvedené skutečnosti rigorózní práci doporučuji připustit k obhajobě.

V Praze dne 5. 4. 2020

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Posudek na rigorózní práci

Kárná odpovědnost advokáta a kandidáta advokátského v letech 1872 –1938

Autor se ve své předložené práci zabývá problematikou kárné odpovědnosti advokáta. V případě této problematiky se zaměřil na období 1872 až 1938. Práce se skládá ze tří hlavních kapitol. V první se věnuje historickému vývoji advokacie v letech 1848 až 1938. Ve druhé kapitole předkládá již problematiku kárné odpovědnosti advokáta, zejména na pozadí advokátského disciplinárního řádu z roku 1872. Ve třetí kapitole předkládá jednotlivá disciplinární rozhodnutí z let 1905 až 1937.

Autor ve své práci dochází k závěru, že se značná část kárných provinění opakuje a v podstatě se jedná o prohřešky jako zmeškání lhůty, neinformování klienta o stavu věci, nepředání spisů či podkladů, zpronevěra finančních prostředků, a to i v dnešní době, s čímž lze plně souhlasit.

Disciplinární řád z roku 1872 byl vydán v době rozkvětu advokacie a navazoval na advokátní řád vydaný v roce 1868. Historické i politické okolnosti měly vliv na to, v jaké podobě byly advokátní právní předpisy přijaty. Rozdíl je patrný mezi podobou tzv. provizorního advokátního řádu z roku 1849 a advokátního řádu z roku 1868, který byl dán zejména politickou situací.

Důležitou pasáží této části rigorózní práce je také výklad práv a povinností advokáta a kandidáta advokátského dle advokátního řádu z roku 1868. pravidly, která musel každý advokát a kandidát advokacie v rámci výkonu advokacie dodržovat. Autor zde poukázal na konkrétní jednání advokáta a kandidáta advokacie, při kterých docházelo k porušování těchto práv a povinností a zakládala skutkovou podstatu kárného provinění.

Chronologicky pak zpracoval kárné přečiny, které byly publikovány ve věstníku vydávaném advokátní komorou. Uvedl také významná kárná rozhodnutí, která byla uveřejněna v časopise Právník.

Závěr:

K práci nemám připomínek. Práce je pěkně strukturovaná a odborně napsaná. Málokdy se setkáváme s rigorózní prací takového rozsahu. Je zcela patrné, že autor sledovanou problematiku uchopil a rozebral zcela erudovaně. Autor použil dostatečný počet literatury a pramenů. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Úloha Nejvyššího soudu v případě rozhodování o odvolání proti nálezu disciplinární rady.